

OPGAVE 1

GADEN PÅ MUSEERNE – MUSEERNE PÅ GADEN

,

Det, der begyndte som noget halvillegalt, har systemet nu åbnet op for. Man har indset, at kunsten i det offentlige rum giver os noget.

Jesper Elg, Galleriejer, *Kunst på grænsen til det forbudte*, Jyllands Posten, 2009.

Bjørn Kroman Andersen, *This is not an Acorn*, Skulpturparken, KunstCentret Silkeborg Bad

Peter Bonnén, *Fem porte og to stående vægge*, Skulpturparken, KunstCentret Silkeborg Bad

BEREGNET TID, minimum

- 1 lektion til forberedelse på besøget.
- 1 lektion til besøg på KunstCentret Silkeborg Bad.
- 1 lektion til byvandring.
- 1 lektion til fremlæggelser.

IVÆRFAGLIGE MULIGHEDER

Billedkunst/Samfundsfag:

Man kan diskutere om streetart som graffiti skal lovliggøres, og hvilke konsekvenser det ville få, hvis dette var tilfældet.

Billedkunst/Dansk:

Der laves en analyse af en samtidig rap-tekst, og man kunne starte en diskussion om hvorledes undergrundens kultur kommer mere og mere frem i den etablerede kunstverden.

Indledning

Sammen med rap, DJ'ing, beatboxing og breakdancing kom *graffiti* til Danmark i midten af 1980'erne som en del af undergrundskulturen. Der var ikke mange, der troede, at 'gadekunst' (street art) tyve år senere skulle blive en del af den anerkendte kunst.

Streetart eller gadekunst er et begreb, som dækker over alle former for kunst, der er udført (u-) lovligt i byens gader. Bemærk, at der er forskel på lovlig kunst i det offentlige rum og street art ulovligt lavet af folk fra *subkulturer. Fælles for de to kunstarter er dog, at de udveksler ideer med hinanden for at nå ud til et bredere publikum.

I dag indtager gadens kunst således en plads på museerne, og omvendt flytter den etablerede kunst fra museerne, kunsthallerne og gallerierne ud i gadebilledet. Grænserne for de forskellige kunstarter udviskes eller forsvinder helt.

*En subkultur er en underordnet kultur for en mindre gruppe. Den skiller sig ud fra samfundets overordnede kultur.

Historien om kunst i byrummet

Kunst i byrummet er gammelkendt. Tænk bare på *Den Lille Havfrue* fra 1913 eller *Storkespringvandet* på Strøget i København fra 1894. Fænomenet har udviklet sig meget gennem tiden.

På Amalienborg Slotsplads står rytterstatuen af Frederik den 5. Den blev skabt af den franske kunstner Jacques-Francois-Joseph Saly (1717-1776) Den er et eksempel på ældre værker i det offentlige rum rejst for at markere en historisk begivenhed. Andre formål med kunstværker i byrummet var at forevige og hylde store personligheder.

I nyere tid - to hundrede år senere - opstod en ny form for kunst i det offentlige rum. En kunst, der ikke var etableret, men derimod ulovlig og subkulturel. I 1992 gik ti kunstnere sammen om en fornyelse af byrummet med "*en overvægt af rundkørselkunst og hæslige byporte*" (*Manual til dansk samtidskunst*, p. 209). I 1998 udtrykte de i bogen "*Stedet II*" et ønske om at bryde med det autonome og i stedet skabe værker, som kom i samtale med beskuerne, borgerne. Parallelt med det skaber ikke-ankendte kunstnere værker, der viser, at de er optaget af politiske eller sociale forhold.

Museerne i byrummet og street art på museerne

Inden for kunsten anerkendes gadekunsten i stigende grad. Der er to voksende tendenser i samtidskunsten.

På den ene side flytter kunsten ud i byrummet, og flere kunstnere bliver ansat af kommuner til at skabe værker til byens rum. Både som permanente og midlertidige projekter.

På den anden side er museerne i stigende grad begyndt at invitere de før så forhadte street-art kunstnere inden for på museerne og i gallerierne.

Gadekunsten er i vækst, og den ulovlige kunst er blevet stueren. Den hidtil eneste anerkendte kunst og undergrundskunstnerne har fundet sammen og kan på tværs nå nye målgrupper.

UNDERVISNINGS- FORLØB

Før besøget

Eleverne bedes læse artiklen *De smukke tabere* (Jyllands Posten, 18. Juni 2006) og *Papfar på AROS* (Kunsten.nu, 24. Oktober 2008), og skal sætte ord på de to street-art kunstneres tanker om henholdsvis at producere kunst til gaden og til museumsrummet. På klassen vises både eksempler på gadekunst på museer og etableret kunst i byrummet, og der tales om udviklingen inden for kunst i det offentlige rum. Der kan eventuelt tages udgangspunkt i værkeeksemplerne.

Under besøget

Eleverne inddeles i grupper på 3-4 personer. Grupperne vælger et værk ud, som kunne være inspireret af gadekunsten, eller som lige så godt kunne være placeret i byrummet. Værket analyseres ved hjælp af *Analysemodel til Samtidskunst*, og af analysen skal det fremgå, hvorledes det valgte værk passer ind i det overordnede tema, *Gaden på museerne – museerne på gaden*. Det valgte værk kan eventuelt dokumenteres fotografisk med egen mobiltelefon.

Efter besøget

Klassen går en tur i Silkeborg by og finder streetart. I de samme grupper som på kunstcenteret udvælges der et værk, som kunne indtage et museumsrum. Værket analyseres ved hjælp af *Analysemodel til Samtidskunst*, og af analysen skal det fremgå, hvorledes det valgte værk passer ind i det overordnede tema *Gaden på Museerne – museerne på gaden*. Dette værk dokumenteres ligeledes fotografisk. Både opgaven fra KunstCenteret samt opgaven i byen fremlægges på klassen. En diskussion om, hvad den subkulturelle kunst og den etablerede kunst kan bruge hinanden til foretages på baggrund af de gjorte erfaringer. En supplerende opgave kunne være, at eleverne skulle lave en guide over kunst i byrummet i Silkeborg by. I den forbindelse kunne app'en *Kunst på Stedet*, udgivet af Statens Kunstfond og til gratis download på smartphones, være nyttig.

VÆRKEKSEMPLER

Se Værklister, opgave 1

Streetart på Godsbanen i Aarhus, ukendt kunstner .

KILDER

Rune Gade og Camilla Jalving, *Nybrud – dansk kunst i 1990'erne*, Aschehoug, 2006.

Lisbeth Bonde og Mette Sandbye, *Manual til dansk samtidskunst*, Gyldendal, 2006.

Heidi Joy Madsen, *Kunst på grænsen til det forbudte*, Jyllands-Posten, 2010.

Torben Benner og Ditte Giese, *Når Hærværk bliver stuerent*, Politiken, 2009.